Konkurents ehitusturul tiheneb

INDREK PETERSON,
Eesti Ehitusettevõtjate Liidu tegevdirektor

Ehitusinvesteeringute osakaal Euroopa Liidu 2014–2020 rahastamisperioodiks on tunduvalt väiksem kui seni. See mõjutab tugevalt ehitussektori hetkeolukorda Eestis.

Vaatamata erasektori ehitusinvesteeringute hiljutisele elavnemisele, ei suuda see siiski lähema paari aasta jooksul riiklike investeeringute vähenemist katta, mistõttu prognoosin lähiperioodil ehitusmahtude mõõdukat langust (5–7%).

Kui ehitusmahud lähiajal vähenevad, siis suurt ehitushindade langust see ilmselt kaasa ei too. Ühelt poolt toob ehitushangete vähenemine kaasa konkurentsi tihenemise, mis ehitushindasid alla surub, teiselt poolt jätkub aga kindlasti veel teatud aeg sisendhindade tõus, mis survestab hindasid altpoolt. Siit võiks järeldada, et keskmine kasumimarginaal ehitusettevõtetel lähitulevikus väheneb.

Tööjõu defitsiit. Vaatamata tööhõive mõningasele vähenemisele ehitussektoris on jätkuvalt ehitusettevõtjate jaoks üheks olulisemaks probleemiks kvalifitseeritud tööjõu suur defitsiit.

Kevadel EKI tehtud uuring "Eesti ehitusfirmade tööjõualane olukord ja perspektiivne tööjõu vajadus" kinnitas taas, et kõikidest Eesti ehitusettevõtetes töötavatest ehitustöölistest rohkem kui pooltel ei ole hariduslikku erialast ettevalmistust. Leian, et selline proportsioon on Eesti ehitussektori konkurentsivõimet silmas pidades pehmelt öeldes tagasihoidlik. Eesmärk peaks olema saavutada ehitussektoris kvalifitseeritud tööjõu osakaaluks vähemalt 80%.

Erinevatele uuringutele tuginedes võime väita: selleks et tagada Eesti ehitussektoris kvalifitseeritud tööjõu taastootmine nõutaval tasemel, peaks meie kutseharidussüsteem aastas tootma vähemalt 1100–1200 väljaõppinud ehitajat, kes siirduvad ka ehitusettevõtetesse tööle.

EESTI Ehitusettevõtjate Liidu tegevdirektor Indrek Peterson.

> **Kõikidest Eesti ehitusettevõtetes töötavatest ehitustöölistest rohkem kui pooltel ei ole hariduslikku erialast ettevalmistust.**
>
> **Eesti Ehitusettevõtjate Liidu tegevdirektor Indrek Peterson**

Koostöö hoogustub. Viimase kümne aasta jooksul on ELi rahade toel peaaegu kõik koolid oma õppekeskkonna uuendanud. Paljudes koolides on ehitusmasinate-, seadmete- ja tööriistapargid muljetavaldavad, kui mitte öelda maailmatasemel.

Tingimused lubaksid aastas koolitada vähemalt 2000–2500 ehitajat, kuid ometi on viimastel aastatel lõpetajate arv kõikunud 900–950 piires. Nendest ehitusettevõtetesse tööle on siirdunud kõigest 550–600, kellest sooritasid edukalt kutseeksami vaid 350–400 ehitajat.

Lisaks lõpetajate vähesusele on probleemiks asjaolu, et mõnel kitsamal erialal kutseõpet ei toimugi, kuid üldiseid arenguid silmas pidades peaks see probleem tulevikus vähenema, sest rakendumas on uued riiklikud õppekavad. Samuti on viimasel ajal hoogustunud ettevõtjate ja õppeasutuste vaheline koostöö.

Ä Taust
Ehituse kitsaskohad

Et saavutada ehitussektoris nõutavatel erialadel kvalifitseeritud töötajate osakaal, tuleks kaotada järgmised kitsaskohad:
EHITUSERIALADE madal populaarsus noorte seas, mistõttu koolid ei suuda täita riiklikku koolitustellimust.
ÕPPIJATE suur väljalangevus õppeprotsessi vältel.
SUUR kõikuvus õppekvaliteedis erialade lõikes koolide võrdluses.
KVALIFITSEERITUD kutseõpetajate defitsiit.
TÖÖJÕU väljaränne – paljud lõpetajad siirduvad tööle välismaale (Soome).
EBAPIISAV ettevõtjate ja koolide vaheline koostöö praktilise õppe paremaks korraldamiseks ja formaalsuse vähendamiseks.
KUTSEHARIDUSE rahastamismudel (pearaha alusel), mis ei ole kulutõhus ega motiveeri koole piisavalt panustama, et tõsta kutseõppe taset ja vähendada väljalangevust.